

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

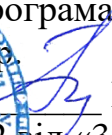
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ПРАВОЗНАВСТВО)»
першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
кваліфікація: бакалавр середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «30» травня 2024 р.
протокол №17/3

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2024 р.
ректор Ігор БОГДАНОВ
(Наказ №22 від «31» травня 2024 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

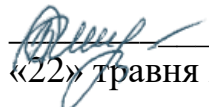
СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від «23» травня 2024 р.
(протокол №5)
Голова

 _____ Ольга ГУРЕНКО

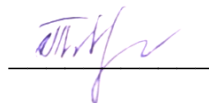
ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ

 _____ Ольга ШУБИНА
«22» травня 2024 р.

Рекомендовано

Вченою радою гуманітарно-економічного факультету
від «28» березня 2024 р.
(протокол №7)
в.о. декана гуманітарно-економічного факультету

 _____ Тамара МАКАРЕНКО

Ініційовано

Кафедрою історії та філософії
«27» березня 2024 р.
протокол №7
завідувач кафедру

 _____ Ігор ЛИМАН

Гарант: _____ Людмила ЗОЛОТАР

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. ЗОЛОТАР Людмила – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії та філософії Бердянського державного педагогічного університету – гарант освітньої програми
2. МАКАРЕНКО Тамара – кандидат історичних наук, доцент кафедри права Бердянського державного педагогічного університету
3. МИРОШНИЧЕНКО Володимир – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правознавства Бердянського державного педагогічного університету
5. ГАМАН Юлія – випускниця ОПП, вчитель історії української загальноосвітньої школи I-III ступенів №13 Селидівської міської ради Донецької області Донецька область, м. Селидове».
6. ЯКОВЕЦЬ Ольга – випускниця ОПП, вчитель історії Новоселівський ліцей Української сільської ради Синельниківського р-ну Дніпропетровської області, с-ще Українське.

Рецензенти:

БІЛІВНЕНКО Сергій – кандидат історичних наук, доцент кафедри джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін Запорізького національного університету, співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України (Запорізьке відділення);

КРАВЧУК Павло – спеціаліст з історико-культурної спадщини Департаменту культури і туризму Запорізької міської ради;

ТОПОРОВА Наталя – учитель вищої категорії, учитель-методист Бердянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 Бердянської міської ради Запорізької області

Із змінами, затвердженими Вченою радою БДПУ:

- від 26.03.2018 р., протокол №9;
- від 24.04.2019 р., протокол №9;
- від 25.06.2020 р., протокол №9;
- від 29.04.2021 р., протокол №9/3;
- від 26.05.2022 р., протокол №10;
- від 01.06.2023 р., протокол №11/4.

**1. Профіль освітньої програми
зі спеціальності 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)**

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу/</i>	Бердянський державний педагогічний університет Гуманітарно-економічний факультет /
<i>Full name of institution of higher education and structural subdivision</i>	Berdyansk State Pedagogical University Faculty of Humanities and Economics
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу /</i>	Бакалавр Бакалавр середньої освіти /
<i>Higher education and the name of the qualification in the language of the original</i>	Bachelor Bachelor of Secondary Education
<i>Офіційна назва освітньої програми /</i>	Освітньо-професійна програма « <u>Середня освіта (історія та правознавство)</u> » /
<i>The official name of the educational program</i>	Educational-Professional program “ <u>Secondary education (History and Law Studies)</u> ”
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми /</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС (3 роки 10 місяців) /
<i>Type of diploma and volume of educational program</i>	Bachelor's degree, unitary, 240 ECTS credits (3 years 10 months)
<i>Наявність акредитації /</i>	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію НД № 0891954 від 09.10.2017 Діє до 01.07.2025 року /
<i>Availability of accreditation</i>	Accreditation Commission of Ukraine Certificate of Accreditation НД № 0891954 from 09.10.2017 Applies to 01.07.2025 year /
<i>Цикл/рівень /</i>	6 рівень - НРК України; 6 рівень - EQF LLL; перший цикл –СПВО (HPFQ ENEA) /
<i>Cycle / Level</i>	Level 6 - the NRC of Ukraine; Level 6 - EQF LLL; first cycle - ENEA (HPFQ ENEA)
<i>Передумови /</i>	Повна загальна середня освіта, ступінь бакалавра; освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста/
<i>Preconditions</i>	Full Secondary Education, Bachelor's Degree; Educational and Qualification Level of a Junior Specialist
<i>Мова(и) викладання /</i>	Українська/
<i>Language (s) of teaching</i>	Ukrainian
<i>Термін дії освітньої програми /</i>	До 01.07.2025 року. /
	By 01.07.2025 year.

<i>Validity of the educational program</i>	
<i>Интернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми /</i> <i>Internet address of the permanent description of the educational program</i>	http://bdpu.org.ua/opp/
2 . Мета освітньої програми	
<p>Підготовка бакалаврів середньої освіти, учителів історії та правознавства у закладах загальної середньої освіти, що здійснюється за допомогою студентоцентрованого навчання, оволодіння методикою педагогічної та основ наукової діяльності, розвитку креативності, розвитку національної самосвідомості, правосвідомості та передбачає здобуття компетентностей, достатніх для викладання історичних і правознавчих дисциплін в закладах середньої освіти в умовах необхідності поступової реінтеграції тимчасово окупованих територій /</p> <p>Training of bachelors of secondary education, teachers of history and law in institutions of general secondary education, which is carried out with the help of student-centered learning, mastering the methodology of pedagogy and the basics of scientific activity, the development of creativity, the development of national self-awareness, legal awareness, and provides for the acquisition of competencies sufficient for teaching historical and legal disciplines in secondary education institutions in the conditions of the need for gradual reintegration of temporarily occupied territories</p>	
3. Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність) /</i>	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) /
<i>Subject area (branch of knowledge, specialty)</i>	01 Education / Pedagogy 014 Secondary education (History and Civil Education)
<i>Орієнтація освітньої програми /</i> <i>Orientation of the educational program</i>	<p>Освітньо-професійна програма спрямована на забезпечення фундаментальних знань та практичних навичок з історичних та правових дисциплін, навичок їх застосування в освітніх установах. Програма надає можливість опанування компетентностей необхідних для успішної професійної діяльності.</p> <p>Educational-Professional program is aimed at providing fundamental knowledge and practical skills in historical and legal disciplines, skills in their application in educational institutions. The program provides an opportunity to master the competencies necessary for successful professional activity.</p>
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації /</i> <i>The main focus of the educational program and specialization</i>	<p>Підготовка фахівців, здатних до здійснення освітнього процесу та науково-дослідних практик в закладах загальної середньої освіти з урахуванням новітніх досягнень історичної науки, правознавства, історичної дидактики та теорії і методики навчання та вимогам НУШ</p> <p>Ключові слова: історія, базовий та профільний рівень середньої освіти, правознавство, учитель історії, учитель правознавства, історик /</p>

	<p>Training of specialists capable of carrying out the educational process in secondary education institutions, taking into account the latest achievements of historical science, jurisprudence and their methods and the requirements of NUS</p> <p>Key words: history, basic and specialized level of secondary education, jurisprudence, history teacher, jurisprudence teacher, historian</p>
<p><i>Особливості програми /</i> <i>Features of the program</i></p>	<p>Програма розкриває перспективи української і світової історичної думки, а також глибокі знання та критичний підхід до історії Південної України. Програма зосереджує увагу на використанні нових освітніх технологій, сучасних засобів навчання, розвитку вміння вирішення педагогічних і дослідницьких завдань студентів, успішному освоєнні ними методологічних основ спеціальності 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта), питань загальноісторичних і педагогічних дисциплін, а також правових дисциплін /</p> <p>Викладачі кафедри мають успішний досвід в реалізації міжнародних грантових програм в сфері освіти, зокрема, проєкт Європейського Союзу ТЕМПУС-IV «Підготовка педагогів та освітніх менеджерів до роботи з гетерогенними групами й організаціями» (2013–2016 рр.); проєкт Еразмус+ КА2 «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та рекомендацій (QUAERE)» (2015–2018 рр.); міжнародний проєкт «Формування мережі експертів із забезпечення якості вищої освіти» (2019 р.); міжнародний проєкт «Зміни педагогічних факультетів та університетів у XXI столітті» (2019–2021 рр.); проєкт на пряму ім. Жана Монне програми Еразмус+ «Відбудова потенціалу Європейських студій на українських територіях, що постраждали від конфлікту: осмислюючи виклики та генеруючи рішення» (2021-2022 рр.).</p> <p>The program reveals the perspectives of Ukrainian and world historical thought, as well as a deep knowledge and critical approach to the history of Southern Ukraine. The program focuses on the use of new educational technologies, modern teaching aids, developing the ability to solve students' pedagogical and research problems, successfully mastering their methodological foundations of the specialty 014 Secondary education (History and Civil Education), issues of general and pedagogical disciplines, as well as legal disciplines.</p> <p>The teachers of the department have successful experience in the implementation of international grant programs in the field of education, in particular, the European Union project TEMPUS-IV "Training of teachers and educational managers to work with heterogeneous groups and organizations" (2013-2016); the Erasmus+ KA2 project "Education quality assurance system in Ukraine: development based on European standards and recommendations (QUAERE)" (2015–2018); international project "Formation of a network of experts on quality assurance of higher education" (2019); the international project "Changes of pedagogical faculties and universities in the 21st century" (2019–2021); project named after Jean Monnet of the Erasmus+ program "Building the potential of European studies in conflict-affected Ukrainian territories: making sense of challenges and generating solutions" (2021-2022)</p>
<p>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	

<p><i>Придатність до працевлаштування / Suitability for employment</i></p>	<p>Бакалавр може бути залучений до роботи в закладах освіти на посадах для заміщення спеціалістами з неповною вищою освітою типовими номенклатурами посад, зокрема для викладання історії та правознавства в закладах загальної середньої освіти, закладах професійної освіти.</p> <p>Випускники бакалаври можуть займати посади (згідно з чинною Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010)):</p> <p>2320 Вчителі середніх навчальних закладів 2321 Викладач закладу професійної (професійно-технічної) освіти 2351.1 Молодший науковий співробітник (методи навчання) 2351.2 Вихователь-методист 2359.2 Методист закладу позашкільної освіти 2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми 2359.2 Педагог-організатор 3310 Культурорганізатор дитячих позашкільних закладів 3340 Вожатий /</p> <p>A bachelor can be involved in working in educational institutions in positions to be filled by specialists with incomplete higher education in the typical nomenclature of positions, in particular for teaching history and jurisprudence in institutions of general secondary education, institutions of professional education.</p> <p>Bachelor graduates can hold positions (according to the current National Classifier of Ukraine: Classifier of Professions (DK 003:2010)):</p> <p>2320 Teachers of secondary educational institutions 2321 Teacher of a professional (vocational and technical) education institution 2351.1 Junior researcher (learning methods) 2351.2 Methodist educator 2359.2 Methodist of an out-of-school education institution 2359.2 Organizer of extracurricular and extracurricular educational work with children 2359.2 Teacher-organizer 3310 Cultural organizer of children's after-school institutions 3340 Counselor</p>
<p><i>Подальше навчання / Further training</i></p>	<p>Можливе подальше продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, за освітньо-науковим рівнем доктора філософії та набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих. /</p> <p>It is possible to further continue education at the second (master's) level of higher education, at the educational and scientific level of a doctor of philosophy and acquire additional qualifications in the adult education system.</p>

5. Викладання та оцінювання

<p><i>Викладання та навчання/</i></p> <p><i>Teaching and learning</i></p>	<p>Студентоцентроване, практично-орієнтоване навчання, з використанням компетентнісного підходу через поєднання навчальної та наукової складової і забезпечення принципів академічної свободи на науковій доброчесності.</p> <p>Форми і методи організації освітнього процесу: 1) аудиторні (лекції, семінари, практичні, консультації, науково-дослідна та асистентська практика); позааудиторні (самостійна робота, конференції, воркшопи, публічні заходи, участь у проєктах тощо). Наголос зроблено на творчу практичну діяльність здобувачів вищої освіти під час практики /</p> <p>Student-centered, practical-oriented training, using a competency-based approach through the combination of educational and scientific components and ensuring the principles of academic freedom on scientific integrity.</p> <p>Forms and methods of organizing the educational process: 1) classroom (lectures, seminars, practical, consultations, research and assistant practice); extracurricular (independent work, conferences, workshops, public events, participation in projects, etc.).</p> <p>Emphasis is placed on the creative practical activity of higher education students during practice</p>
<p><i>Оцінювання /</i></p> <p><i>Evaluation</i></p>	<p>Діагностичний контроль проводиться у формі вхідного контролю із дисципліни (усне, письмове опитування), ректорських контрольних робіт тощо.</p> <p>Поточний контроль: усне та письмове опитування (тестування); письмові дослідницькі роботи (есе, рецензії, статті, курсові тощо); контрольні роботи; презентації індивідуальних та командних проєктів; дискусії; колегіальне оцінювання.</p> <p>Підсумковий контроль: екзамени, заліки (усні, письмові, змішаної форми); захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Система оцінювання регламентована «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті» (наказ №4/4.2 від 26.10.2021 р.).</p> <p>Diagnostic control is carried out in the form of entrance control in the discipline (oral, written survey), rector's control works, etc.</p> <p>Current control: oral and written survey (testing); written research works (essays, reviews, articles, coursework, etc.); control works; presentations of individual and team projects; discussions; peer evaluation.</p> <p>Final control: exams, assessments (oral, written, mixed form); protection of qualification work.</p> <p>The evaluation system is regulated by the "Regulations on the evaluation of educational achievements of students of higher education at the Berdyansk State Pedagogical University" (Order №. 4/4.2 26. 10. 2021).</p>

6 . Програмні компетентності	
<p><i>Інтегральна компетентність (ІК) /</i></p> <p><i>Integral competence (IK)</i></p>	<p>Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов /</p> <p>Ability to solve specialized problems and practical problems in the field of history or in the process of learning, to carry out an analysis of historical phenomena and events involving the application of theories and methods of historical science and characterized by complexity and uncertainty of conditions</p>
<p><i>Загальні компетентності (ЗК) /</i></p> <p><i>GeneralCompetence (GC)</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Вправність мислення</i></p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. ЗК 4. Здатність до безперервного та активного навчання, самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації</p> <p style="text-align: center;"><i>Розвиненість рефлексії</i></p> <p>ЗК 5. Здатність відрізняти суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім. ЗК 6. Критичність та самокритичність мислення.</p> <p style="text-align: center;"><i>Інтелектуальна комунікація</i></p> <p>ЗК 7. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації. ЗК 8. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення ЗК 9. Здатність вдосконалювати власне навчання і виховання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок</p> <p style="text-align: center;"><i>Мовно-текстологічна здатність</i></p> <p>ЗК 10. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї. ЗК 11. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми. ЗК 12. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту. ЗК 13. Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.</p> <p style="text-align: center;"><i>Особиста ціннісно-вольова налаштованість</i></p> <p>ЗК 14. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною</p>

відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.

ЗК 15. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем

ЗК 16. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність) /

Excellence in thinking

GC 1. The ability to abstract thinking, analysis and synthesis.

GC2. The ability to make semantic summaries and conclusions, to identify in the information data and concepts the flaws and vulnerabilities, contradictions and incompleteness of the argumentation.

GC3. Readiness to learn new and continuous learning, to master new knowledge and strategies / ways of thinking.

GC4. Ability to continuous and active training, self-education, continuous improvement of professional skills

Development of reflection

GC5. Ability to distinguish subjective, spontaneous components of judgments from objective and reasoned, be able to give preference to the latter.

GC6. Criticism and self-criticism of thinking.

Intelligent communication

GC7. Skills of public broadcasting, the ability to express clearly and clearly in the process of communication.

GC8. Ability to identify, formulate and solve problems, analyze socially significant processes and make informed decisions.

GC9. Ability to improve their own education and training, including the development of teaching and research skills

Linguistic and textual ability

GC10. Analysis and interpretation of the humanitarian text: the ability to isolate and recreate the semantic structure of the text, to evaluate the sequence and validity of the argument, to highlight productive ideas.

GC11. Comparison of the content of various texts, search and generalization of information on the problem under investigation.

GC12. Skills of writing analytical and journalistic humanitarian texts, referencing, creation of systematic reviews of special literature. Adherence to academic writing standards.

GC13. Ability to use (verbally and in writing) the state language in all spheres of public life, to read professional literature in foreign languages, in particular in English.

Personal value-volitional mood

GC14. The ability to live in a professional and professional manner on the basis of the value-ideological achievements of humanity (in particular, the perception of man not as a means but as goals and values), inextricably linked with the skills of critical thinking, the mastery and advocacy of civil virtues and rights, social responsibility,

	<p>and also patriotic care about the productive development of the state and society.</p> <p>GC15. The ability to understand the worldview, legal, social, economic, cultural-historical, spiritual and moral issues that go beyond the scope of professional specialization, which makes it possible to act responsibly and effectively in various social contexts, contributing to the positive resolution of pressing problems</p> <p>GC 16. Ability to show respect and appreciate the Ukrainian national culture, diversity and multiculturalism in society; ability to express national cultural identity, creative self-expression (cultural competence)</p>
<p><i>Спеціальні (фахові, предметні компетентності (СК) / Special (professional subject) competences (SC)</i></p>	<p>СК 1. Знання основ методики викладання історії в загальноосвітніх навчальних закладах</p> <p>СК 2. Фахове володіння основами дидактики, педагогічною культурою, загальними принципами організації навчання та виховання</p> <p>СК 3. Використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних та правових дисциплін в середніх навчальних закладах</p> <p>СК 4. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.</p> <p>СК 5. Здатність розвивати в студентів критичне мислення</p> <p>СК 6. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.</p> <p>СК 7. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.</p> <p>СК 8. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі.</p> <p>СК 9. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.</p> <p>СК 10. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проєктів.</p> <p>СК 11. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.</p> <p>СК 12. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.</p> <p>СК 13. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>СК 14. Вміння коментувати, анутовати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити</p>

результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.

СК 15. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

СК 16. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів

СК 17 Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

СК 18 Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності /

SC 1. Knowledge of the basics of teaching history in general education institutions

SC2. Professional knowledge of the basics of didactics, pedagogical culture, general principles of organization of education and upbringing

SC3. To use acquired psychological-pedagogical and methodical methods for teaching historical and legal disciplines in secondary schools

SC4. Critical awareness of the relationship between facts, events, phenomena and processes in the past and present.

SC 5. Ability to develop pupils' critical thinking

SC6. Critical awareness of differences in historiographical views of different periods and in different contexts.

SC7. Understanding of the social functions of the historian, the possibilities of using history and abuse of history.

SC8. Ability to communicate in the state language, mother tongue and one of the foreign languages using the terms and techniques adopted in the professional environment.

SC9. Knowledge, skills and abilities of working out of scientific and informational sources and use of information retrieval tools such as bibliographic guides, guides to archival funds, archive descriptions and links to electronic resources.

SC10. Ability to identify and process the sources of information (bibliographies, documents, ethnographic materials, museum exhibits, archaeological artifacts, etc.) as appropriate for the implementation of research projects.

SC11. Knowledge and ability to use various methods of detecting and processing historical and archaeological sources, in particular, specialist historical discipline tools, advanced computer technologies for the search and processing of historical or related data.

SC12. Awareness of the peculiarities of human development in the pre-emptive period of its history and the possession of the basic principles and skills of the study of this period at the empirical and theoretical levels.

SC13. Ability to use knowledge in humanitarian disciplines in a professional activity, ability to analyze, evaluate and predict political, economic, cultural and social events and phenomena.

SC14. Ability to comment, annotate or edit texts and documents according to certain criteria; present the results of scientific researches in printed form, hold their presentation.

SC15. To know and possess at the professional level methods of teaching history and related disciplines in general educational institutions of different types.

	<p>SC16. Ability to select and accept for preservation of artifacts and documents in accordance with the standards.</p> <p>SC 17. Ability to understand and appreciate the interdependence of people and systems in the global world.</p> <p>SC 18. Ability to apply a variety of approaches to solving problems in teaching.</p>
--	---

7. Програмні результати навчання (ПР)

- ПРН 1. Знати основи методики викладання історії в загальноосвітніх навчальних закладах
- ПРН 2. Вміти використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності
- ПРН 3. Вміти викладати історію в середніх навчальних закладах
- ПРН 4. Демонструвати здатність до самонавчання і продовження професійного розвитку
- ПРН 5. Аналізувати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом
- ПРН 6. Розуміти основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди
- ПРН 7. Розвивати здатність відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії
- ПРН 8. Вміти знаходити необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження
- ПРН 9. З'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них
- ПРН 10. Аналізувати інформацію та вміти інтерпретувати її з різноманітних джерел
- ПРН 11. Вміти обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів
- ПРН 12. Аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах
- ПРН 13. Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі
- ПРН 14. Аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії
- ПРН 15. Вміти визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнародних та міжетнічних відносин
- ПРН 16. Аналізувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби
- ПРН 17. Розуміти проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну і розповідну форму отриманим знанням
- ПРН 18. Використовувати досягнення інших гуманітарних наук для вирішення актуальних проблем історії та археології
- ПРН 19. Аналізувати значення культурного спадку для розвитку людства в цілому та окремих спільнот
- ПРН 20. Аналізувати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи
- ПРН 21. Використовувати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії
- ПРН 22. Демонструвати самостійність і відповідальність при виконанні функціональних обов'язків.

- PLO 1. To know the basic methods of teaching history in general education institutions
- PLO2. Use the acquired knowledge to solve problems of your professional activity
- PLO3. To teach history in secondary schools
- PLO4. Ability to self-study and continuing professional development
- PLO5. Ability to memorize or reproduce the most important facts, events and processes of the historical past of the Ukrainian people and humanity as a whole
- PLO6. Ability to determine the main trends of historical development in specific historical periods
- PLO7. Ability to reproduce scientific chronology, periodization and characteristics of the main stages of national and world history
- PLO8. Find the necessary factual material for a particular historical study

PLO9. Ability to find out the relationship between historical events, phenomena, processes and demonstrate meaningful thoughts, substantiated positions and conclusions about them

PLO10. The ability to interpret information from a variety of sources

PLO11. The ability to substantiate the choice of methodology for the processing of material sources and texts

PLO12. Ability to analyze differences in historiographical views of different periods and in different contexts

PLO13. Ability to demonstrate the skills of professional communication using scientific terms, adopted in the professional environment

PLO14. Ability to analyze social processes in the history of Ukraine in the context of European and world history

PLO15. Ability to determine the interdependence of globalization processes and interethnic and interethnic relations

PLO16. The ability to explore the lives and activities of specific people in the context of their historical time

PLO17. Ability to consider the problem of research using relevant sources and bibliography, analyzing and providing a critical and narrative form of the knowledge gained

PLO18. Ability to integrate the achievements of other humanities in solving current problems of history and archeology

PLO19. Ability to explain the value of cultural heritage for the development of mankind as a whole and individual communities

PLO20. Ability to draw conclusions about the results of activities of individuals, communities and structures in specific historical epochs

PLO21. Ability to compare achievements of scientific schools in solving current problems of history

PLO22. Demonstrate autonomy and responsibility in the performance of functional duties

8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p><i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення /</i></p> <p><i>Specific characteristics of personnel support</i></p>	<p>Випусковою кафедрою є кафедра історії та філософії. Викладачі, які забезпечують виконання ОПП «Середня освіта (Історія та правознавство)» з підготовки студентів за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) є фахівцями із закріплених за ними дисциплін, мають відповідні базову освіту та/або наукові ступені/звання, мають необхідну теоретичну підготовку, практичний досвід та наявність регулярних наукових публікацій із відповідної тематики, а також регулярні наукові й педагогічні стажування /</p> <p>The graduating department of the specialty is the department of history and philosophy. Teachers who provide the Educational-Professional program “Secondary education (History and Law Studies)” in Preparation of Students in the Specialty 014 Secondary Education (History and Civil Education) are specialists in the disciplines assigned to them, have the relevant basic education and / or scientific degrees / titles, have the necessary theoretical background, practical experience and the availability of regular scientific publications on relevant topics, as well as regular scientific and pedagogical internships</p>
<p><i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення /</i></p> <p><i>Specific characteristics of material and technical support</i></p>	<p>Здобувачам надано доступ до всіх матеріально-технічних ресурсів БДПУ. Специфічне матеріально-технічне забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спеціалізовані кабінети: кабінет освітніх технологій в історії; кабінет археології та краєзнавства; лекційні аудиторії; медіацентр бібліотеки Бердянського державного педагогічного університету; - навчальна археологічна лабораторія Бердянського державного педагогічного університету;

	<ul style="list-style-type: none"> - навчально-методичний кабінет соціальних і гуманітарних дисциплін, фонд рідкісної книги, медіатека; - музей Бердянського державного педагогічного університету; - архів Науково-дослідного інституту Історичної урбаністики; - психолого-консультаційна лабораторія; - комплексний центр інклюзивної освіти; - Центр викладацької майстерності; - Юридична клініка «Кворум». <p>Applicants are given access to all material and technical resources of the BSPU. Specific material and technical support:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Library and reading room, teaching and learning room of social and humanitarian disciplines, fund of rare books, media library. - Museum of the Berdyansk State Pedagogical University - archive of the Research Institute of Historical Urbanism; - psychological counseling laboratory; - comprehensive center of inclusive education; - Center for teaching excellence; - Quorum Legal Clinic.
<p><i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення /</i></p> <p><i>Specific characteristics of information, teaching and methodological support</i></p>	<p>Для організації освітнього процесу на основі технологій дистанційного навчання Університет використовує платформу Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) – систему програмних продуктів CLMS (Content Learning Management System), дистрибутив якої вільно розповсюджується за принципами ліцензії Open Source. Здобувачам доступні всі ресурси бібліотеки БДПУ (https://library.bdpu.org.ua/); програми, що забезпечують дистанційне навчання (ZOOM, Microsoft Teams); офіційний сайт БДПУ (https://bdpu.org.ua/) та Науково-дослідного інституту Історичної урбаністики (http://ri-urbanhistory.org.ua/); безлімітний доступ до мережі Інтернет; кафедральні та університетські фейсбук сторінки, соцмережі, методичне забезпечення навчальних дисциплін, інші корпоративні сервіси університету.</p> <p>Доступ до баз даних «Scopus», WoS; програма StrikePlagiarism /</p> <p>To organize the educational process based on distance learning technologies, the University uses the Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) platform - a system of CLMS (Content Learning Management System) software products, the distribution of which is freely distributed according to the principles of the Open Source license. Applicants have access to all resources of the BSPU library (https://library.bdpu.org.ua/); programs that provide distance learning (ZOOM, Microsoft Teams); the official website of the BSPU (https://bdpu.org.ua/) and the Research Institute of Historical Urbanism (http://ri-urbanhistory.org.ua/); unlimited access to the Internet; cathedral and university Facebook pages, social networks, methodological support of academic disciplines, other corporate services of the university.</p> <p>Access to Scopus, WoS databases; program StrikePlagiarism</p>

9. Академічна мобільність

<p><i>Національна кредитна мобільність /</i></p> <p><i>National Credit Mobility</i></p>	<p>Організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти в БДПУ, порядок визнання та перезарахування результатів їхнього навчання, права та обов'язки учасників освітнього процесу, які беруть участь у програмах академічної мобільності, порядок звітування та оформлення документів за результатами навчання регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті (наказ №3 від 06.01.2020 р.).</p> <p>Organizational provision of academic mobility of students of higher education at BSPU, the procedure for recognition and re-enrollment of the results of their studies, the rights and obligations of participants in the educational process who participate in academic mobility programs, the procedure for reporting and drawing up documents based on the results of training are regulated by the "Regulations on the Organization of the Educational Process at the Berdyansk State Pedagogical University (order № 3, 06. 01. 2020)</p>
<p><i>Міжнародна кредитна мобільність /</i></p> <p><i>International Credit Mobility</i></p>	<p>БДПУ створює можливості для здобувачів та науково-педагогічних працівників щодо отримання досвіду навчання та провадження професійної діяльності. Зокрема, кредитну мобільність до університетів ЄС за програмою ERASMUS+ KA1 International Credit Mobility; самоініційовану мобільність – за програмами DAAD, Fullbright тощо.</p> <p>Регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті (наказ №3 від 06.01.2020 р.).</p> <p>BSPU creates opportunities for applicants and scientific and pedagogical workers to gain learning experience and carry out professional activities. In particular, credit mobility to EU universities under the ERASMUS+ KA1 International Credit Mobility program; self-initiated mobility - according to DAAD, Fullbright, etc. programs.</p> <p>Regulated by the "Regulations on the organization of the educational process at Berdyansk State Pedagogical University (Order №3, 06.01. 2020).</p>
<p><i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти/</i></p> <p><i>Teaching foreign applicants for higher education</i></p>	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться /</p> <p>Foreign applicants are not trained</p>

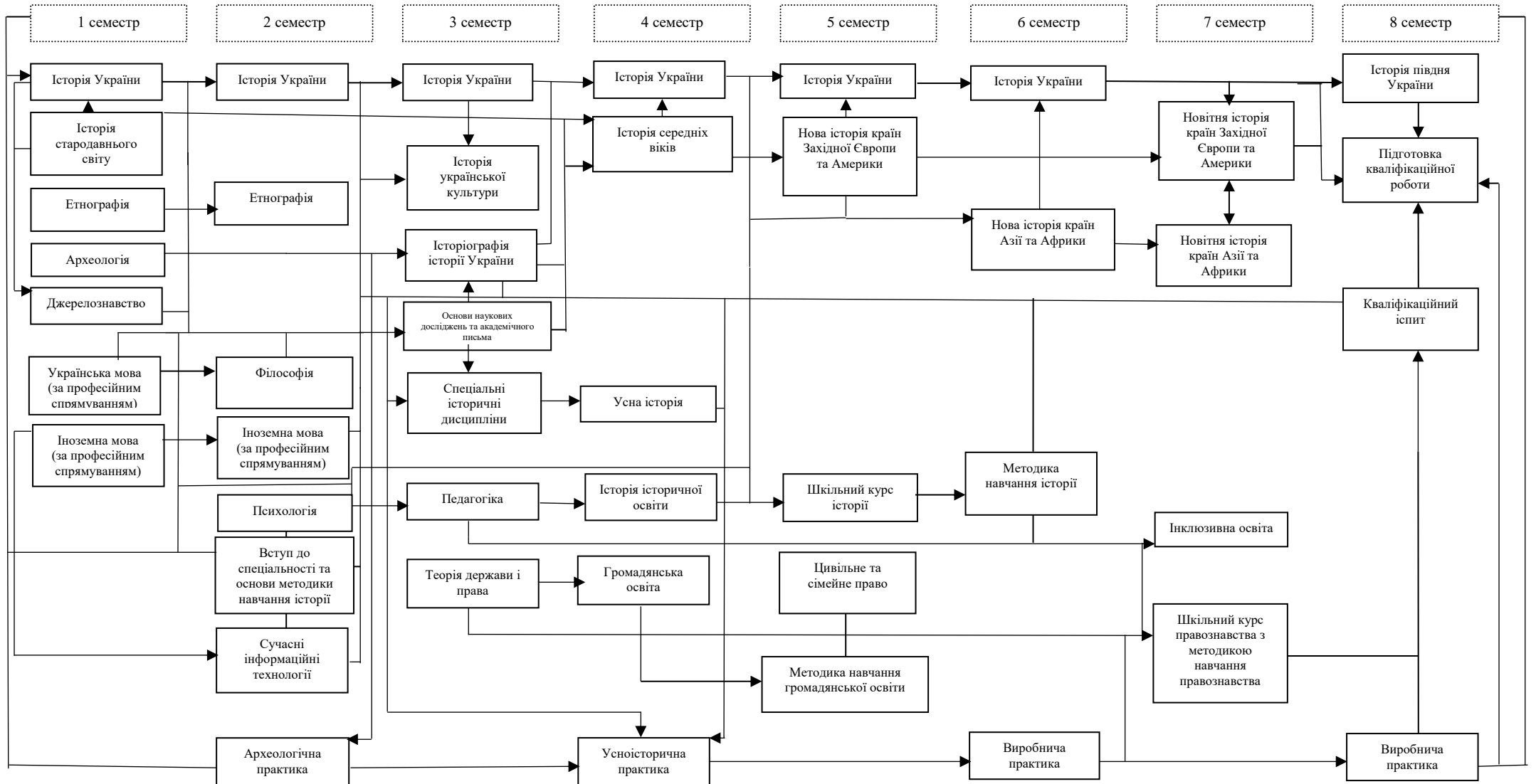
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 01.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	Залік, екзамен
ОК 02.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	Екзамен
ОК 03.	Сучасні інформаційні технології	4	Залік
ОК 04.	Філософія	3	Екзамен
ОК 05.	Історія української культури	3	Екзамен
ОК 06.	Історія України	25	Залік, екзамен, курсова робота
ОК 07.	Археологія	3	Залік
ОК 08.	Історія стародавнього світу	8	Екзамен
ОК 09.	Джерелознавство	3	Екзамен
ОК 10.	Етнографія	8	Екзамен, залік
ОК 11.	Вступ до спеціальності та основи методики навчання історії	3	Залік
ОК 12.	Психологія	6	Екзамен
ОК 13.	Педагогіка	6	Екзамен
ОК 14.	Основи наукових досліджень та академічного письма	3	Залік
ОК 15.	Історіографія історії України	3	Екзамен
ОК 16.	Спеціальні історичні дисципліни	3	Екзамен
ОК 17.	Теорія держави і права	3	Екзамен
ОК 18.	Історія історичної освіти	3	Залік
ОК 19.	Історія середніх віків	6	Екзамен
ОК 20.	Усна історія	4	Залік
ОК 21.	Громадянська освіта	3	Екзамен
ОК 22.	Нова історія країн Західної Європи та Америки	6	Екзамен
ОК 23.	Цивільне та сімейне право	3	Екзамен
ОК 24.	Методика навчання громадянської освіти	3	Екзамен
ОК 25.	Шкільний курс історії	3	Залік
ОК 26.	Нова історія країн Азії та Африки	5	Екзамен
ОК 27.	Методика навчання історії	6	Екзамен, курсова робота
ОК 28.	Інклюзивна освіта	3	Залік
ОК 29.	Новітня історія країн Західної Європи та Америки	5	Екзамен, курсова робота
ОК 30.	Новітня історія країн Азії та Африки	4	Екзамен
ОК 31.	Шкільний курс правознавства з методикою навчання правознавства	3	Залік
ОК 32.	Історія півдня України	6	Екзамен
ОК 33.	Археологічна практика	3	Залік
ОК 34.	Усноісторична практика	6	Залік
ОК 35.	Виробнича практика	6	Залік
ОК 36.	Виробнича практика	9	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	

Вибіркові компоненти ОП			
<i>Дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти</i>			
ВК 1.	Дисципліна 1	5	Залік
ВК 2.	Дисципліна 2	5	Залік
ВК 3.	Дисципліна 3	5	Залік
ВК 4.	Дисципліна 4	5	Залік
ВК 5.	Дисципліна 5	5	Залік
ВК 6.	Дисципліна 6	5	Залік
ВК 7.	Дисципліна 7	5	Залік
ВК 8.	Дисципліна 8	5	Залік
ВК 9.	Дисципліна 9	5	Залік
ВК 10.	Дисципліна 10	5	Залік
ВК 11.	Дисципліна 11	5	Залік
ВК 12.	Дисципліна 12	5	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент		60	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (Історія та правознавство)», спеціальності 014 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) проводиться у формі кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи й завершується видачею диплома про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: бакалавр середньої освіти.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми історії, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати принципам академічної доброчесності, що регулюється «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у Бердянському державному педагогічному університеті» (наказ № 2/5.14 від від 24.09.2020 р.).

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36			
ПРН 1											+							+						+	+		+												
ПРН 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 3					+	+		+			+	+	+						+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 5					+	+	+	+	+		+				+	+			+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 6					+		+	+	+	+	+				+	+				+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 7					+		+	+	+		+			+	+	+				+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 8			+				+		+					+	+	+				+								+		+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 9				+	+	+	+	+	+	+	+				+	+			+	+	+	+					+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 10			+				+		+					+	+	+				+	+				+						+		+	+	+	+	+		
ПРН 11							+		+					+	+	+				+															+	+	+	+	
ПРН 12														+	+																						+		
ПРН 13	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 14					+	+	+	+	+	+	+			+	+				+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 15									+												+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 16						+	+	+	+		+			+	+				+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 17	+	+							+					+	+	+				+																+	+	+	
ПРН 18				+	+				+	+				+	+	+				+															+	+	+	+	
ПРН 19					+		+	+		+						+				+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 20				+	+	+	+	+	+	+	+				+	+			+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 21				+		+			+					+	+					+	+		+							+							+	+	
ПРН 22																																				+	+	+	+

6. Вимоги до внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти (ESG 2015) і включає:

- 1) політику забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестацію здобувачів вищої освіти;
- 5) викладацький склад, який відповідає кваліфікаційним вимогам;
- 6) навчальні ресурси та підтримку здобувачів вищої освіти;
- 7) інформаційний менеджмент;
- 8) публічну інформацію;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.